

Rensdyr for en dag

En begivenhedskulturel analyse af Reindeer Safari

Skrevet af Rikke Højrup Johannessen & Pi Duwe Nielsen

Kultur og Marked, Begivenhedskultur 2013

Vi har i overensstemmelse med anvisningerne skrevet min. 9 sider hver (Rikke: 21.600, Pi: 21.259 tegn), resten er fælles.

Indholdsfortegnelse

Indledning	(fælles)...	2
Reindeer Safari	(fælles i alle kapitlets afsnit)...	3
Introduktion		3
Vandring		4
Evaluering		4
Metodiske overvejelser	(fælles i alle kapitlets afsnit)...	4
Teoretiske overvejelser		4
Empiriske overvejelser		5
Kontekst og begivenhedskulturel relevans	(Rikke)...	6
Turisme som perspektiv på opgaven	(Pi)...	7
Multimodal analyse	(Rikke i alle kapitlets afsnit)...	8
Kress & Van Leeuwen		8
Multimodalitet i indkodningen af Reindeer Safari		9
Diskursen bag Other Spaces		9
Oplevelsesdesign		10
Modaliteter		11
Produktion		11
Afrunding		12
Rytmeanalyse	(Pi i alle kapitlets afsnit)...	13
Lefebvre		13
Safariernes rytmer		15
Designets rytme		15
Rensdyrmat		15
Bjældens lyd		16
Bevægelsen i landskabet		16
De naturlige rytmer		18
Vejr og temperatur		18
Sted og sanselighed		18
Afrunding		19
Affekt som ekstra betydningspotentiale	(Pi)...	20
Affektteori	(Pi)...	20
Affektive oplevelser	(Rikke i resten af kapitlets afsnit)...	21
Vandringen		21
Efter vandringen		24
Afrunding		25
Turisme som perspektiv og innovativt potential ...	(fælles i alle kapitlets afsnit)...	25
Turisme som perspektiv		26
Det innovative potentiale i eventgørelsen		27
Konklusion	(fælles)...	27
Litteraturliste		29
Bilagsoversigt		29
Litteratur		29

Indledning

Den 6. og 7. april i år opførte fire medlemmer af det finske live art kollektiv *Other Spaces* (Toisissa Tiloissa på finsk), i samarbejde med to grupper af danske deltagere, deres deltagerinvolverende vandreforestilling *Reindeer Safari* - først i Mols Bjerge og dagen efter på Vestereng i Aarhus. Other Spaces udspringer af en dramaorienteret baggrund, og især live elementet er vigtigt i deres forestillinger. De producerer ikke færdige stykker, men fokuserer i stedet på hvordan performance-events kan ændre deltageres forhold til sig selv, deres medmennesker og verden i det hele taget - ikke ved at tilbyde færdige iscenesættelser, men ved i stedet at inddrage publikum/deltagere i forestillingernes tilblivelse. Deltagerne udlever og medskaber således forestillingerne.

Intentionen bag *Reindeer Safari* er, at deltagerne, med baggrund i en udførlig introduktion til rensdyrs levevis, skal opleve en form for transformation under en ca. 4 timers lang vandring i flok. Transformationen skal udvikle et andet perspektiv hos deltagerne gennem deres viden om rensdyr og nogle simple regler. Vandringerne indeholder således ikke 'virkelige' rensdyr – det er i stedet de menneskelige deltagere, som skal performe rensdyr.

I denne opgave vil vi undersøge, *hvordan de to vandringer oplevedes af deltagerne*. Vores undersøgelse tager udgangspunkt i vandringerne som en alternativ form for turisme, der bringer deltagerne til at anvende sanser og opleve på en måde, som er ud over den hverdagslige erfaringsverden, dog uden at skulle bevæge sig til fjerne egne af verden.

Vores hypotese er at *vandringerne skabte et affektivt miljø for deltagerne, som var påvirket af tre afgørende aktører, nemlig arrangørernes design af vandringerne, stederne hvorpå de foregik og de andre meddeltagere*. Denne hypotese vil vi undersøge ved først at redegøre for arrangementerne. Derefter rammesætter vi dem kort som begivenhedskulturelle fænomener og sammenkæder vandringerne med udvalgt turisme-teori. Herefter foretager vi en multimodal analyse af konceptet, *Reindeer Safari*. Denne analyseform, introduceret af Gunther Kress og Theo Van

Leeuwen, muliggør både at se nærmere på, hvordan oplevelserne produceres af arrangørerne, men også hvordan andre elementer som materialitet og kroppe spiller ind i oplevelserne af safarierne.

Videre analyserer vi elementerne i oplevelserne af vandringerne, ved at anvende nogle af Henri Lefebvres rytmeanalytiske begreber, som kan fange nogle af de dynamiske relationer mellem forskellige aktører i oplevelserne – humane, som non-humane: eks. lugt, lyd og tempo.

Vi undersøger, hvordan affekt kan ses som et ekstra oplevelsespotentialer i vandringerne med udgangspunkt i Brian Massumi og Sarah Ahmeds affekt-teorier. Afslutningsvis afrunder vi opgaven ved at perspektivere vores analyse til turismes oplevelsespotentialer, og ser på hvordan Reindeer Safari kan ses som et innovativt koncept.

Reindeer Safari

Rensdyr-oplevelsen kan opdeles i tre faser: introduktion, vandringerne og evaluering.

Introduktion

I introduktionen præsenterede Other Spaces viden om rensdyr og deres levevis bl.a. vandringsmønstre og adfærd. Yderligere blev der gennemgået vandrings-instruktioner for safarierne (bilag 1). Dette omhandlede generelle regler, som ingen snak, ingen menneskelig gestik, at holde sig på afstand fra andre mennesker (dog gerne tæt på 'medrensdyr'), at holde sammen i flokken og at adlyde 'rensdyrhundene'. Rensdyrhundene var arrangørerne klædt i gule veste, som omkransede flokken af rensdyr. Deres rolle var at omkranse rensdyrene og give hjælp, hvis der var behov for det. Endvidere blev deltagerne introduceret for, hvordan rensdyr vandrer og græsser: man bevæger sig når de andre gør, enten på en linje eller i en gruppe. Urbane miljøer er velkendte, og veje er mulige at krydse. Man skal vente på hinanden, og når man bevæger sig, skal man hele tiden kunne høre lyden af rensdyrbjælden, som den bagerste rensdyrhund går med. Når der græsses, slapper man af eller spiser. Slutteligt blev det tydeliggjort at man ikke skal forholde sig til tiden, det tager rensdyrhundene sig af.

Vandring

I anden fase udspillede selve vandringen sig. Det hele startede med at alle stillede sig i en rundkreds, hvor transformationen fra menneske til rensdyr skete. Derefter var der stille. Der var ingen given rute på forhånd, og rensdyrene skulle selv forhandle, hvor de ville gå hen, hvor hurtigt og hvornår de ville græsse. Rensdyrhundene forsøgte undervejs at være så usynlige som muligt, for ikke at påvirke flokkens beslutninger. På hver af vandringerne deltog omkring 20-30 rensdyr (deltagere) og seks til syv hunde (arrangører) og de varede ca. fire timer, hvor flokken bevægede sig mellem fem til syv km. Mobiltelefoner, kameraer og ure gemtes væk. Slutteligt blev rensdyrene, uden varsel, drevet sammen, af rensdyrhundene. Alle formede en rundkreds igen, hvor tilbagetransformationen til mennesker skete. Afslutningsvis blev deltagerne bedt om at sætte ét ord på oplevelsen for at vænne sig til at tale igen, hvor de bagefter drog tilbage til udgangspunktet.

Evaluering

I tredje fase samledes rensdyrene, som nu igen var mennesker, om aftensmaden. Efter maden fremlagde arrangørerne kortet over ruten og billeder fra turen, hvorefter deltagerne bød ind med deres refleksioner om og oplevelser af turen.

Metodiske overvejelser

Teoretiske overvejelser

Vores analyse kan ses som rammesat af Stuart Halls tilgang til forholdet mellem mediers produktioner af diskurser og medie-brugeres reproduktion af disse diskurser. Halls pointe er, at et budskab *indkodes* af producenter (encoding), hvorefter det *afkodes* af budskabets modtagere (decoding) (Longhurst et al. 2008: 54). Dog fremfører Hall, at afkodningen aldrig kan forudses eller kontrolleres fuldstændig (During 1999: 507).

I den multimodale analyse af safarierne ser vi nærmere på indkodningsniveauet fra Other Spaces side, hvorimod rytme- og affekt afsnittene beskæftiger sig med deltagerens afkodningsniveau.

Det fælles for de analytiske tilgange, vi har valgt at inddrage i opgaven, er at de på en eller anden måde alle sammen forholder sig til materielle dimensioner af betydningsdannelse. Dette muliggør et mere nuanceret billede af, hvordan materialitet og humane aktører spiller sammen i fremkomsten af oplevelser.

Empiriske overvejelser

Vores analyse af Reindeer Safari baserer sig på to deltagerobservationer af konceptets udførelse i Danmark. Den første dag, i Mols Bjerge, agerede vi rensdyr på lige fod med resten af deltagerne. Den anden dag i Vestereng var vi derimod rensdyrhunde. På denne vandringen havde vi, allerede ved arrangementets begyndelse, en anden status end de andre deltagere. Vi bar gule veste ved introen og blev introduceret som studerende og som samarbejdende med arrangørerne. Deltagere kom til os med spørgsmål om arrangementet, og vi indtog således en arrangør-agtig rolle, hvilket også var planen med at indgå som hunde, for dermed at blive klogere på, hvordan konceptet blev indkodet fra Other Spaces side. Vi deltog sammen med deltagerne i fællesspisning i modsætning til arrangørerne, der gjorde klar til den samlede evaluering i et rum ved siden af. Her var en åben og fri dialog, og vi skilte os tydeligt ud fra arrangørerne i denne sammenhæng. Vi indtog med andre ord en slag midterposition mellem deltagerne og arrangørerne, som muliggjorde at vi fik indsigt i begges perspektiver.

Vores data består af fire semi-strukturerede, dybdegående interviews af mellem en til halvanden times varighed (interviewguide: bilag 2, lydfiler udleveres på opfordring, men er for lange til at vedhæfte elektronisk). Vores informanter består af Susanne på 45 år fra første dag og tre deltagere fra anden dag; Lotte på 28, Luna 25 år og Lucas på 21 år. Desuden har vi foretaget en online spørgeskemaundersøgelse blandt deltagerne på vandringerne. Vi har desværre ikke kunne vedhæfte disse spørgeskemaer, da de ligger på internettet (surveymonkey.com), beskyttet af et personligt log-in.

Vi har fået indsigt i Rensdyr konceptet gennem et samarbejde med teateret og produktionsenheden Secret Hotel fra Aarhus, som havde inviteret Other Spaces til Danmark. Other Spaces har dog også selv givet os viden om deres arbejde.

Kontekst og begivenhedskulturel relevans

Reindeer Safari kan ses i en oplevelsesøkonomisk kontekst, hvor oplevelser i dag sælges og efterspørges fremfor produkter og services (Boswijk et al. 2007: 2).

“When he buys an experience, he pays to spend a time enjoying a series of memorable event that a company stages – as in a theatrical play – to engage him in a personal way” (Pine & Gilmore 1999: 2).

Oplevelsesøkonomien karakteriseres som en brugerinddragende strategi, hvor forbrugeren er mere selvstyrende og medskabende. Derved efterspørger forbrugere en mere intensiv og opslugende oplevelse, som kan skabe mindeværdige øjeblikke.

Begivenhedskultur reflekterer til en generel rammesætning af kultur som ”something constantly in the making” (Knudsen & Christensen 2010: 2). Konceptet Reindeer Safari ses som en eventgørelse, da det er en planlagt arrangement. Gennem eventgørelse kan det trivielle hverdagsliv blive forvandlet gennem nogle højdepunkter, der transformerer hverdagen. Derved kan eventgørelse ses som et forsøg på en ny rammesætning af hverdagslivets realitet, ved at gøre opmærksom på nye muligheder og nye veje at gå (ibid. 3). Deltagerne går ind til eventgørelsen – Reindeer Safari, med et ønske om en oplevelse, som en af deltagerne udtrykte – ”[...] (det er red.) skønt, når der er mulighed for at opleve nye ting” (mand 29 år i spørgeskema). Samtidig vidner det om oplevelsesøkonomiens betydning, at forbrugere søger det intensive og mindeværdige, der på et eller andet niveau har en ændrende effekt for forbrugeren.

Eventgørelse omfatter således strategiske handlinger og iscenesættelser, som indebærer at få noget til at *ske*, hvorimod begivenheder referer til noget der *sker* (Knudsen og Christensen, 2010: 2). Vi anvender event og begivenhed som synonymmer, dog er der mange forskellige tilgange og teorier tilknyttet begivenheder. Ifølge Jacques Derrida indebærer et event tre karakteristika; det *uforudsete*, en *transformation* og noget *enestående* (Ibid. 2). Et event må aldrig være indlysende eller planlagt, det skal indeholde noget uventet (Ibid. 441). Et eks. på dette kan være 9/11, der kan ses som indbegrebet af en rigtig begivenhed i derridask forstand, idet de uforudsete angreb

forankrer sig i historien og politiker fremefter. For Georg Simmel er begivenheder derimod trivielle og verdslige, de er ikke sjældne, og han mener, at al interaktion er en begivenhed (Pyyhtinen 2007: 124). Derved bliver begrebet event både anvendt på et hverdagsligt mikro-niveau, og på et større transformerende makro-niveau.

I relation til nærværende case vil vi argumentere for, at elementer af Derridas forståelse af begivenheder kan beskrive nogle af deltagernes individuelle oplevelser af safarien som noget uforudset, transformerende og unikt – dog er vi opmærksomme på, at dette foregår i en skala, som er langt mindre end Derridas intenderede anvendelse af begivenhedsbegrebet. Med andre ord inddrager vi nogle af Derridas karakteristikker af events, men skalerer dem ned fra et makro- til et mikro-niveau.

Turisme som perspektiv på opgaven

”Tourist places should not be seen as necessary involving strange, remote exotic places. [...] tourism is not so much about going places as it is about particular modes of relating to the world in contemporary cultures. Tourism is a way of being in the world, encountering, looking at it and making sense” (Bærenholdt et al. 2004: 2).

Den tematiske rammesætning for denne opgave tager udgangspunkt i Reindeer Safari som en form for alternativt turismefænomen. Traditionelt associeres turismebegrebet nok især med fysisk at rejse ud fra det hjemmelige til særlige, ikoniske steder/sites eks. Eiffeltårnet. Det turismebegreb, vi kobler til rensdyrvandringerne, er dog ikke betinget af en længere geografisk rejse væk fra det hjemmevante, men ligger i stedet tættere op af Jørgen Ole Bærenholdts et al. (som citeret ovenfor) tilgang til turisme som et særligt perspektiv, eller en bestemt måde at være i verden på (ibid.).

John Urry fremfører, at turister antager et særligt *blik* (*gaze*) på de steder og de situationer, de befinder sig i (Urry 2002: 1). Det ændrede blik er dog ikke alene synsorienteret. Det kan måske nærmere betegnes som en omorientering af såvel sanser (ibid. 3), som forventninger i forhold til omgivelserne (ibid. 1). Turistblikket er socialt og historisk betinget, hvorfor der nok i stedet er tale om *flere* turistblikke frem for *ét* turistblik (ibid.) Blikkene konstrueres i kontrast til hverdagslige og især arbejdsrelaterede oplevelser (ibid. 1-2).

Vores argument for at inddrage turisme som den tematiske ramme for denne opgave er, at Reindeer Safari skaber en form for turist-blik hos deltagerne, som muliggør at de ser, ellers måske kendte, omgivelser med en anden nysgerrighed og interesse, og at kroppen og sanserne motiveres på en måde som adskiller sig fra deres hverdagslige brug.

Et eksempel på dette kan ses i en kommentar af Luna fra anden vandring:

”Jeg trådte ind i en anden måde at erfare på, en anden måde at være i min krop [...]. Man kobler lidt det der hverdagssind fra. Det er utroligt med de få redskaber man fik, [...] man kan bruge redskaberne til at opnå en anden måde at være i verden på” (Luna: 00.12.00).

Luna beskriver, hvordan hun under vandringen er i stand til at lægge sine hverdagslige og arbejdsrelaterede gøremål fra sig, og i stedet oplever en omorientering af sin krop og måden at være i verden på, hvilket kan sammenlignes, med det blik og de omorienteringer, som Urry fremfører, at turisme kan fremkalde.

Multimodal analyse

I denne del af opgaven vil vi foretage en multimodal analyse af konceptet bag safarierne. Formålet er at undersøge indkodningsniveauet - dvs. arrangørernes produktion af oplevelsen i Reindeer Safari. Dette er for at få et indtryk af de forskellige elementer, der skabte oplevelsen, og hvordan elementerne spillede ind i deltagerens oplevelser.

Kress & Van Leeuwen

I det følgende afsnit vil Gunther Kress & Theo Van Leeuwens udlægning af *multimodal diskurs* blive gennemgået. De fremviser, hvordan der er sket en udvikling fra et *monomodalitets niveau*, hvor fokuset var forbeholdt det skrevne og talte i realiseringen af diskurser. I stedet beskriver Kress og Van Leeuwen et bredere diskursbegreb, der ikke er bundet til skrift og tale alene. Dette omtaler de som *Multimodalitet*, da flere modaliteter som eks. fysiske genstande og handlinger også medregnes til skabelsen af en diskurs.

I deres bog *Multimodal Discourse*, giver de indsigt i, hvilke dimensioner multimodal diskurs er omfattet af. Vi vælger her at inddrage fire af deres centrale begreber nemlig: *diskurs, design, produktion* og *ekstra betydningspotentiale*. De definerer begrebet diskurs som ”socially constructed knowledges of (some aspect of) reality (Kress & Van Leeuwen 2001: 4)”. Diskurser realiseres og artikuleres gennem modaliteter (ibid. 5). Forskellige modaliteterresurser inddrages i designet for at skabe en særlig kommunikation i en given situation (ibid. 22). Design skal ses, som placeret mellem indholdet af diskursen og hvordan den skal udtrykkes – ”It is the conceptual side of expression, and the expression side of conception (ibid. 5)”. Det vil sige, at det er her modaliteterne skabes på tegnebrættet, før de virkeliggøres i en produktion. Dermed refererer produktion til den generelle organisation af udtrykket, altså den faktiske artikulation, hvorigennem modalitetsresurserne bliver praktiseret (ibid. 6). Afslutningsvis henviser ekstra betydningspotentiale til de oplevelser og betydninger, individet danner sig i en pågældende aktivitet og efterfølgende tager med sig - med andre ord, hvad er det designet, modaliteterne og produktionen vækker i individet.

Dette er den ønskede diskursive tilgang til behandlingen af Reindeer Safari. Tilgangen tydeliggør de mange modaliteter, som arrangørerne anvender i deres design, for skabe en bestemt indkodning i arrangementet og som har betydning for deltagernes afkodning af produktionen.

Multimodalitet i indkodningen af Reindeer Safari

Diskursen bag Other Spaces

Reindeer Safari omfatter en vidensproduktion af Other Spaces, som beretter om en bestemt diskurs. I introduktionsforløbet producerede de viden, hvilket blev kommunikeret til deltagerne. De ønsker gennem konceptet at genetablere landskaber i et andet perspektiv, hvilket muliggøres via en performance, som tager udgangspunkt i en kollektiv fysisk øvelse, hvorigennem deltagerne kan besøge ”andre steder” (bilag 3). Endvidere er de tematiserede eventgørelser i gruppen gennem årene blevet mere politisk og økologisk orienteret og ønsker med deres aktiviteter at reducere ”planetariske frygt” og skabe et ”håb om overlevelse” (bilag 4). Other Spaces’ diskurs

kan således ses som økologisk opmærksom og motiveret af, hvad man med Ulrik Bechs udtryk, kan kalde en *risikobevindsthed*. Dette refererer til at vi i den sene modernitet er blevet mere opmærksomme på, at måden vi anvender jordkloden og dens resurser på, indeholder komplekse risici for jorden og vores liv på den (Beck 1986: 31).

Oplevelsesdesign

Diskursen ligger bag designet, som omhandler det ønskede forløb af arrangørerne. I introduktionsfasens start blev deltagerne præsenteret for en viden om rensdyr, hvilket gav et billede dyrets adfærd og levemønstre. Derudover blev et regelsæt udleveret (bilag 1), hvilket indebar, som omtalt i redegørelsen, generelle instrukser om den ønskede adfærd fra deltagernes side, eks. at man ikke må tale, bruge menneskegestik, samt at man skal tage vare på sig selv.

Madens design er ligeledes velovervejet, da den består af nødder, tørret frugt og havregryn. Formålet med dette er, at man kan spise lidt hele tiden og at det tager lang tid, hvilket illustrerer rensdyr som drøvtyggere, altså en langsom spiseproces (Intro: 00.12.45) Ligesom maden har bjælden og arrangørens rolle et bestemt formål. Bjælden skal deltagerne hele tiden kunne høre under turen. Hensigten er at gøre deltagerne opmærksomme på at holde sammen i flokken. Arrangørens rolle, som rensdyrhunde, er dermed underbygget af designet, da de skal give deltagerne en tryghed (bilag 8).

Other Spaces har desuden en designmæssig ide om stedets, kroppens og fællesskabets rolle i vandringerne. Stedet skal være “[...] a semi-urban landscape where authentic reindeer might also visit” (bilag 3). Dvs. at det skal indeholde naturlandskab, men muligheden for at møde mennesker skal også være til stede. Kroppens rolle er både individuel og kollektivt orienteret. Kollektivt fordi deltagerne skal danne en flok, som skal foretage kollektive beslutninger gennem forhandling uden menneskelige gestik eller tale. Derved har flokken, og det kollektive fællesskab der bliver dannet, en afgørende rolle i vandringens design. Det er vigtigt at deltagerne holder øje med hinanden og gruppens opmærksomhed er centeret på midten af flokken (Intro: 00.45.35). Samtidig giver designet udtryk for, at selvom det kollektive har stor

betydning, kan man ikke styre den enkeltes valg. Vandringen giver rig mulighed for individuel frihed. Deltagerne kan selv bestemme positioner i flokken, og i hvilken grad de ønsker at transformere sig. I bund og grund kan arrangørerne ikke styre om transformationen overhovedet finder sted. Deltagerne er frie til at gøre hvad de vil (Intro: 00.49.00). Designet er således spændt ud mellem, på den ene side at have nogle helt faste rammer og regler og på den anden side at muliggøre en stor portion forhandling og fri udfoldelse indenfor rammerne.

Modaliteter

Der er forskellige modaliteter sat i spil under arrangementerne. For det første, er modaliteten *tale*, som fremføres af arrangørerne, under introduktionsfasen. *Skrift* bliver også inddraget igennem det uddelte regelsæt. Endvidere genererer rensdyrbjælden en *lyd*-modalitet, som skal sætte en særlig stemning af rent faktisk at være del af en rensdyr flok. Yderligere præsenteres deltagerne for *visuelle* modaliteter. Centralt i rummene, hvor instrukserne blev givet, havde arrangørerne placeret en rensdyrpels og gevir. Ligeledes bliver andre visuelle modaliteter anvendt efter den sproglige introduktion, såsom en kortfilm og billeder, der skal supplerer til viden om rensdyr. Disse modaliteter skal lige så stille forberede deltagerne på transformationen til rensdyr. Yderligere er *maden* en modalitet, da den symboliserer og kropsliggør drøvtygger perspektivet. Disse modaliteter er resursedele af designet i Other spaces forsøg på at skabe en særlig oplevelse for deltagerne.

Produktion

Produktionen er den faktiske artikulation og materialisering af diskursen, designet og modaliteterne.

Kroppen er afgørende i produktionen, da den modtager og udøver det producerede design, samt modaliteterne. Endvidere er stederne vigtige for produktionen, idet designet udføres på bestemte steder. Som tidligere omtalt foregik safarierne i Mols Bjerge og på Vestereng i Aarhus. Nationalparken Mols Bjerge er et naturområde, der bliver brugt til at gå ture og nyde naturen. Vestereng er et område i Aarhus, som indeholder mange forskellige aktiviteter og praksisser, såsom rollespil, hundetræning og – luftning, volleyballbaner og gamle skydebaner. Steder kan ses som afhængige af de aktiviteter, der udøves på dem - deres betydning er således ikke fastlåste (Franck &

Stevens 2007: 2-3). Reindeer Safari kan ses som en fysisk rekreation af stederne, da aktiviteten skaber en ny fortolkning af stederne (ibid. 12). Ligeledes kan der ske påvirkninger den anden vej rundt, da de fysiske steder er i stand til at yde indflydelse på Reindeer Safaris udformning, på måder, som ikke er planlagt i designet.

Denne pointe var tydelig i de forskellige reaktioner, som deltagere havde på de to steder, hvor vandringerne foregik. På Mols mødtes deltagerne på en gammel gård, som lå natursmukt. Susanne sagde:

”Det at ankomme til stedet i sig selv var en oplevelse. [...] Jeg synes bare det var en helt perfekt setting til det, for man var allerede på en eller anden måde lidt tilbage i tiden, eller allerede lidt flyttet inden man går i gang” (Susanne: 00.06.08).

Denne reaktion på stedet står i kontrast til Lottes indtryk af mødestedet på Vestereng:

”[...] så ankom vi til den her ... hal, og det var ikke særlig inspirerende. Øhh, en sportshal og jeg tænkte hvaa altså hvor er lige stemningen på dette her sted, men så gik vi i gang og så tænkte jeg nok ikke så meget på det mere” (Lotte: 00.12.15).

De to forskellige reaktioner på stederne illustrerer, at steder i sig selv har indvirkning på oplevelserne af dem og aktiviteterne, som foregår på dem. På Mols blev der sat en umiddelbar stemning af at være flyttet, hvilket var en fordel for transformationen og derfor også for designet. Hvorimod designet var ekstra afgørende på Vestereng, idet stedet i sig selv ikke var i overensstemmelse med deltagernes forventninger til designet.

Afrunding

Diskursen bag Reindeer Safari bygger på at skabe mere bevidsthed omkring forholdet mellem mennesker, deres økologiske omgivelser og medmennesker. Dette forsøger de at realisere gennem et design, hvor de udfordrer deltagernes måde at interagere og være i omgivelserne på, ved at give dem et andet perspektiv. Dette perspektiv muliggøres gennem nogle faste rammer – et regelsæt, og en viden om rensdyr og andre modaliteter som eks. mad og lyden af rensdyrbjælden. Vi vil se nærmere på det ekstra betydningspotentiale i opgavens affektive del, hvilket omhandler hvad arrangementet vækker i deltageren.

Rytmeanalyse

I denne del af opgaven vil vi foretage en rytmeanalyse af de to safarier. Dette vil vi gøre for at præcisere deltagernes oplevelser. Vi undersøger de sociale dynamikker på vandringerne ved at se på, hvordan de forskellige deltagere rytmisk spillede sammen, men vil også forsøge at forstå, hvordan ydre påvirkninger og deltagernes sansninger af steder påvirkede oplevelserne.

Lefebvre

Henri Lefebvre fremlagde, inden sin død, en analytisk tilgang til steder og hverdagsliv. Ifølge Lefebvre spiller både tid og rum en afgørende rolle, i måden vi oplever steder på (Ringgaard 2010: 120). Rum og tid forenes i hans begreb *rytme*. Rytmer opstår hvor flere mennesker samles, og hvor der foregår en bevægelse i rum (Elden 2004: viii). Ifølge Dan Ringgaards forståelse af Lefebvre er rytme: ”gentagelse og variation i tid, men udspiller sig altid i et bestemt rum” (ibid.). Gentagelsen i tid og rum er således en forudsætning for, at der kan være tale om en rytme. At rytmer er gentagne er dog ikke det samme som, at de er identiske med sig selv. Lefebvre fremfører:

”No rhythm without repetition in time and in space, without reprises, without returns, in short without measure. But there is no identical absolute repetition, indefinitely. (...) there is always something new and unforeseen that introduces itself into the repetitive: difference” (Lefebvre 2004: 6).

Rytmer indeholder således altid variation/forskellighed. Videre opstår rytmer hvor tid, sted og en udladning af energi mødes og kommer til udtryk som gentagelse af bevægelser, handlinger, situationer og variationer. Ligeledes bliver rytmer til, hvor *lineære* og *cykliske* processer mødes. (ibid. 15).

Forskellen på cykliske og lineære processer er, at de cykliske er naturlige og altid tilbagevendende i deres repetition eks. årets gang, som starter på ny efter sin afslutning. Lineære processer opstår derimod i forbindelse med det sociale rum og kommer til udtryk i eks. hverdagslige vaner og mekanik, der dog ikke i samme grad som naturens rytmer gentager sig selv med selvfølgelighed, men kan ophøre fra den ene dag til den anden. Cykliske bevægelser vil ofte opfattes som behagelige - eks. bølgeskulp eller døgnets gang (ibid. 8). Mekaniske, lineære bevægelser, eks. en

vandhanes dryppen, opfattes derimod oftere som forstyrrende, monotome og trættende (Lefebvre & Régulier 1999: 7)

Rytmer mødes og opfanges i kroppe, hvorfor kroppen også er en rytmeanalytikers altoverskyggende værktøj (Lefebvre 2004: 20). Kroppen indeholder i sig selv et bundt af organiske, cirkulære rytmer – hjerteslag, fordøjelse, blodstrømme mv. (ibid.). Kroppens bevægelser fungerer som en målstok i forhold til de bevægelser, som rammer kroppen udefra. Udefrakommende rytmer måles således altid i den enkelte krop, i forhold til dennes særskilte rytmer (ibid. 10).

Når flere rytmer eksisterer på samme sted, anvender Lefebvre begrebet *polyrytme*. Rytmerne kan spille sammen på forskellig vis, enten i harmoni – *eurytme*, eller på disharmonisk vis – *arrytme* (ibid. 15). Lefebvre definerer dog ikke klart kriteriet for, hvornår rytmemøder er eurytmiske eller arrytmiske, hvilket måske viser tilbage til, at kroppen er det centrale rytmeanalytiske redskab. Han fremfører at kroppe er forskellige og derfor også forholder sig til rytmer på forskellig vis:

”Spontaneously, each of us has our preferences, references, frequencies: each must appreciate rhythms by referring them to oneself, one’s heart or breathing, but also to one’s hours of work, of rest, of walking and of sleep” (ibid. 10).

På den måde kan det måske siges, at de samme rytmesammenstød kan synes harmoniske for nogle og disharmoniske for andre.

Kroppe rammes af rytmer, men rytmer kan også være med til at dressere kroppe (Ringgaard 2010: 120). Bag rytmer ligger diskurser, og Lefebvre tager afsæt i Foucaults teori om, at måden man i dag kontrollerer mennesker på, eks. politisk, er ved at styre deres kropslige påvirkninger, når han fremfører, at kroppe kan tvinges af rytmer (ibid.). På den anden side kan man argumentere for, at det måske netop er svært at dressere kroppe gennem rytmer, da forskellige kroppe, som nævnt, forholder sig til rytmer på forskellige måder. Forsøget på at ensrette rytmer på et sted – at skabe en såkaldt *unirytme*, kan dermed ses som et forsøg på at styre stedets mennesker på (ibid.).

Afslutningsvist er rytmer ikke alene orienteret mod hørersansen, men rammer alle kroppens sanser: synet, smags-, føle- og lugtesansen (Lefebvre 2004: 21).

Safariernes rytmer

Som beskrevet ovenfor, tager Lefebvre udgangspunkt i, at rytmeanalytikeren undersøger rytmer gennem sin egen krop og dens rytmer. Vi er mere interesserede i at forstå, hvordan de forskellige deltageres- og udefrakommende rytmer spillede sammen under vandringerne, hvorfor vi, med udgangspunkt i Lefebvres begreber, vil analysere på vores observationer af flokken og de interviewede deltageres udsagn, som vidner om rytmiske træk i deres oplevelser af vandringerne i stedet.

Designets rytme

Selve designet, bag Reindeer, Safari kan siges at have lagt en bestemt rytme ind i vandringerne. Den uddelte mad lagde en naturlig begrænsning på hastigheden, hvormed maden kunne fortæres. Bjælden, båret af den bagerste rensdyrhund, lå som en stadig monoton og dog varierende underlægningslyd, når flokken var i bevægelse. Samtidig gav denne lyd deltagerne en fornemmelse af, hvor langt flokken strakte sig. Begrænsningen i de hverdagslige, menneskelige kommunikationsformer ændrede og nedsatte også tempoet i forhandlingerne, om hvilke retninger flokken skulle bevæge sig i.

Rensdyrmad

Lucas fra vandringen på Vestereng fortalte os om rensdyrmoden:

”De sagde (arrangørerne red.) at de (rensdyr red.) er ligesom køer, så jeg spiser virkelig mhmm (langsom tyggebevægelse) langsomt. [...] så jeg tog en enkelt (nød red.) engang imellem og tyggede meget langsomt. Det var ikke målet at jeg skulle blive færdig med at spise, målet var bare at sidde og tygge” (Lucas: 00.45.00).

Han giver således udtryk for, at maden satte et bestemt langsomt tempo for hans tyggebevægelse. Yderligere vidner Lucas’ udsagn om at den viden, som arrangørerne havde givet ham inden vandringen, satte et langsomt tempo i hans fortæring af den tørre mad. Han fulgte dermed en langsom tyggebevægelse, som designmæssigt var indlagt i safarierne gennem madens beskaffenhed og arrangørernes instruktioner omkring rensdyrs levevis.

Bjældens lyd

I forhold til deltagerne fungerede bjælden som et pejlemærke for, hvor spredt flokken var, og hvor hurtigt de forreste i flokken kunne bevæge sig fra de bagerste. Lotte fra vandringsen på Vestereng har udtalt følgende om bjældens rolle:

”Jeg tror ikke at jeg bevidst hele tiden gik og tænkte på den (bjælden red.), netop fordi jeg ikke var irriteret over den, men jeg havde da øre på den hele tiden – og især når vi var ved at komme væk fra hinanden – ja så blev jeg meget bevidst om øh... noget inden i mig råbte telepatisk til dem foran ’Hallo, kan i høre klokken nu, det tror jeg vist ikke i kan!’”
(Lotte: 01.02.00).

Bjælden var således for Lotte en indikator på, hvilken fart flokken kunne bevæge sig med uden at blive opløst. Den lå underbevidst i baggrunden, men blev vigtig for hende, når de forreste kom for langt foran.

En deltager, som dannede fortrop på vandringsen i Mols, en midaldrende kvinde bosiddende og kendt i området, havde en anderledes opfattelse af bjælden. Hun sagde under evalueringen, at hun havde følt bjælden som irriterende og disciplinerende (bilag 5).

Ud fra Lefebvres teori, kan bjældens lineære bevægelse således siges at have spillet sammen med deltagerens egne rytmer på forskellig vis. Bjælden harmonerede med Lottes tempo samt hendes opmærksomhed på at følge de andre deltagere. Derimod var bjælden anstrengende for kvinden fra Mols, og hun følte sig begrænset og forstyrret i sit eget tempo af den. På den måde kan bjælden siges at have udgjort en form for unirytmie på vandringsen – dvs. en fælles rytme, som alle deltagerne var fælles om at skulle følge, ud fra arrangørernes instrukser, men som mødte deres egne rytmer og blev afkodet på forskellig vis.

Bevægelsen i landskabet

Flokkens bevægelse i landskabet stod til forhandling under vandringsene. Designets suspendering af almen menneskelige kommunikation muliggjorde og krævede non-verbale former for forhandlinger om bevægelsen i terrænet. Begge dage var grupperne opdelt i tre: en stærk midtergruppe, nogle enkelte individer, som næsten altid dannede bagtrop med det langsomste vandretempo, og endeligt nogle enkelte i front, som hver især forsøgte at lede gruppen i deres ønskede retninger. I Mols Bjerge var det især

karakteristisk at de, som kendte området på forhånd, forsøgte at sætte vandretempoet op. De var hurtigst til at rejse sig op under græsningerne for at signalere, at de var klar til at gå videre, og forsøgte, i det hele taget, at sætte flokkens bevægelsesretning. Angående flokkens dynamik på Vestereng observerede Lotte, at hurtige temposkift, som eks. at stikke i løb, ikke nød opbakning af flokken som helhed. Til gengæld opdagede hun hurtigt at:

”Hvis man skulle lede, så skulle man gøre det forsigtigt, for hvis man var for aggressiv i sin ledelse, så var der ingen der fulgte med. Men hvis man sådan var inde i midten af flokken og tog nogle forsigtige små skridt i en retning og så måske stoppe op, så var der meget større sandsynlighed for at der var nogen der (fulgte med red.)” (Lotte: 00.20.00).

Ligeledes bemærkede Lotte, at midten af flokken ”fandt en fælles puls ret hurtigt” (Lotte: 00.51.43). Lottes observationer understreger, hvor vigtigt flokkens forskellige vandrerytmers sammenspil var i forhold til flokkens bevægelse.

Indenfor de tre vandretempa var der tendenser til, at bestemte individer holdt sig til hinanden. Man kunne formode, at sådanne små grupper bestod af folk, som kendte hinanden i forvejen, men dette var ikke nødvendigvis tilfældet. Susanne, Pi og et par andre fulgte spontant hinanden på et længere stykke af vandringen på Mols. Susanne sagde senere, i vores interview, om at finde sammen som en mindre flok i flokken:

”Jeg tror det havde noget at gøre med, at vi lidt gik i samme tempo og havde måske lidt samme måde at gå på. Jeg tror bare at jeg spejlede mig, simpelthen. [...] jeg havde det som om at da vi gik rundt om den bakke der, var vi sådan helt i synk” (Susanne: 00.34.50).

En anden deltager af vandringen i Mols udtalte ligeledes, at hun havde fulgt de mennesker, hvis skridt hun kunne lide at lytte til (bilag 5). Det kan dermed siges, at deltagerne fulgte hinanden ud fra hvordan deres gang, eller lyden af den, rytmisk harmonerede med deres egne bevægelser. Forhandlingen, om hvilken retning gruppen skulle bevæge sig i, afhang således ikke alene af, om de andre deltagere følte at de harmonerede med det tempo, som blev lagt for dagen af de, der forsøgte at føre an. Hvem der fulgte hvem, afhang også af, om lyd og gangart spejlede ens egne gangbevægelser på harmonisk vis.

De naturlige rytmer

De steder hvorpå vandringerne foregik indeholdt i sig selv særskilte bevægelser: eks. lyde og temperaturer. Disse ydre, naturlige bevægelser ramte, i overensstemmelse med Lefebvres teori, kroppenes bevægelser og var med til at forme oplevelsen for deltagerne.

Vejr og temperatur

Vejret adskilte sig på de to vandringer. Hvor det i Mols Bjerge, det meste af dagen, var solrigt, var vejret mere vekslende på vandringen i Vestereng - der var både solskin, hagl og slud, vind og sne. Især på Vestereng var det karakteristisk, at flokken hvilede og søgte tæt sammen, når vejret var udfordrende. Hele gruppen stimlede sammen i læ af et buskads og hinanden, da det begyndte at hagle. På et andet tidspunkt hvilede flokken næsten uden at bevæge sig i en skov, hvis bund var dækket af små forårsblomster, mens sneen dalede slowmotion-agtigt ned i store fnug mellem nøgne trækroner. Flokkens bevægelser, i denne sidste situation, afspejlede vejrets bevægelser, på den måde, at den roligt dalende sne lagde sig som en ro over flokken. Bevægelserne i vejret var således med til at skabe bevægelserne i flokken. Vejrets lunefuldhed kunne være barskt på de åbne stykker, hvor det var svært at finde læ, men var også med til at sætte en rolig tryk stemning de steder hvor terrænet og vegetationen muliggjorde ly.

Temperaturen havde ligeledes indvirkning på deltagernes oplevelser af stedet. Luna, fra vandringen i Vestereng, fortalte os i et interview, at området i løbet af turen, begyndte at synes "røv sygt" i takt med, at hun frøs mere og mere og fik våde fødder. Dette var ellers ikke hendes umiddelbare reaktion på området i starten af turen (Luna: 00.38.00). Temperaturen i forhold til kroppens bevægelser var således med til at ændre blikket på landskabet.

Sted og sanselighed

Ifølge Martin Heidegger kan steder siges at 'stemme os' som mennesker - sætter os i en bestemt stemning eller humør. Mennesker gør dog også noget ved steder, gennem den måde de sanser dem på (Mechlenborg, Stedsans.dk). Reindeer Safari muliggør netop at de steder, hvorpå vandringsdesignet foregår, sanses med en anden form for

opmærksomhed end de ville være blevet i så mange andre sammenhænge. Lotte fortalte os:

”Stilheden gjorde at det blev rum til at have fokus på det der nok er mest forfinet i virkeligheden [...] man er simpelthen nødt til at tie stille for at kunne snuse ind [...] det skal fokus på at lugte og trække vejret ind og ikke skulle skynde sig bagefter at fortælle om, hvad det er man lugter” (Lotte: 00.34.20).

Susanne fortalte ligeledes, at hun oplevede at hendes sanser vågnede på vandringen, i forhold til den måde hun sanser på i hverdagen. Hun fik lyst til at røre ved ting og samle ting op fra jorden (Susanne: 00.40.40). Med andre ord blev begge deltagere mere opmærksomme på deres sansning af omgivelser – lugtene, lyde og det taktile.

De forskellige rytmiske bevægelser i terrænet var også med til at stemnings sætte oplevelsen for deltagerne. På Vestereng var kontrasterne mellem bevægelserne især stor, da vandringen strakte sig over store græsarealer, fodboldbaner, skov og den tungt trafikerede Ringvej i Aarhus. I forlængelse af Lefebvres observation, om at lineære mekaniske lyde for de fleste rammer kroppen på disharmonisk rytmisk vis, har alle vores informanter fra denne vandring udtrykt ubehag i forbindelse med det stykke af vandringen, som foregik langs med Ringvejen. Lucas har sagt:

”Jeg håbede ikke at de ville gå derud , men det gjorde de [...] Men så var det dejligt da vi løb ind i skoven igen og det var sådan ahhhh (laver lang udånding) [...] Nogle gange er der nogle ting der forstyrrer mig (tager sig til sin mave)” (Lucas: 00.33.40).

Lucas fortalte også at han blev forstyrret af biler og lyd ved den store vej (ibid. 00.35.20). Således ramte eller stemningsatte skoven og Ringvejen deltageres kroppe på forskellig vis. På den anden side var situationen omkring vejen eksempel på, at forskellige kroppe måler udefrakommende rytmer forskelligt. At flokken endte med at gå ud til vejen må være resultat af, at vejens bevægelser for nogle i flokken har syntes attraktive eller spændende.

Afrunding

På vandringerne opstod sammenspil mellem bevægelser forårsaget af arrangørernes design, af deltagerne, og ikke mindst, af de steder, hvorpå safarierne foregik. Disse bevægelser skabte rytmiske sammenspil i de enkelte deltagere. Ikke alle deltagere

oplevede de samme bevægelser som harmoniske eller uharmoniske, men de rytmiske sammenspil var med til at skabe opfattelser af designet, landskabet og de andre deltagere.

Affekt som ekstra betydningspotentiale

Vi vil i dette afsnit se nærmere på det ekstra betydningspotentiale, som rensdyrsafarierne vækkede i deltagerne. Ud fra vores deltagerobservationer og interviews, er vores hypotese, at der på vandringerne blev skabt affektive miljøer. Dette vil vi undersøge ved hjælp af Brian Massumi og Sarah Ahmeds affektteorier.

Affektteori

Ifølge Brian Massumi er affekt følte, kropslige påvirkninger, som opstår i forbindelse med begivenheder (Massumi 2009: 1-2). Han fremfører:

”a power to affect and be affected governs a transition, where a body passes from one state of capacitation to a diminished or augmented state of capacitation. This comes with the corollary that the transition is *felt*” (ibid.).

Affekt er således en form for aktivering eller omorientering af kroppen i relation til begivenheder. Massumi anfører ikke klart, hvordan han anvender begrebet begivenhed, men det afgørende i denne forbindelse er, om de genererer denne form for omorientering af kroppen og måske ikke i så høj grad begivenhedens størrelse. Dette er sammenhængende med, at Massumi ser affekt som forbundet med *mikro-choks* – en form for choks vi hele tiden påvirkes af i vores liv. Disse mikro-choks består af alt det, som får os til at skifte fokus eller, som lige fanger os, og dermed på eller anden måde forårsager et kropsligt opmærksomhedsskifte hos os (ibid. 4).

Massumi pointerer, at begivenheder ikke påvirker alle kroppe affektivt ens – enhver krop har sin historie af tidligere affektive omorienteringer, som præger måden hvorpå nye oplevelser påvirker kroppen (ibid. 2).

Sarah Ahmed fremfører en anden tilgang til affekt end Massumi. Massumi fokuserer på affekt, først og fremmest, som en kropslig omorientering, der først sekundært udsættes for en mental bearbejdning. Affekt er, for ham, alene de kropslige

påvirkninger, hvor emotion kendetegner de efterfølgende mentale processer (Massumi 2009: 5). Ahmed skelner derimod ikke mellem emotion og affekt, hvilket skyldes, at hun ser de kropslige påvirkninger og de mentale bearbejdnings som sammenflettede, og altså ikke, som Massumi, som opdelt i primære og sekundære processer. Affekt og emotion er derfor synonyme hos Ahmed (Ahmed 2004: 6).

Ifølge Ahmed er affekt ikke alene en følelse hos den enkelte, men *klistrer* i stedet til objekter, som cirkulerer og bevirker, at affekten *smitter* mellem de mennesker, som er i kontakt med objekterne (Ahmed 2004 :11). Hun fremfører at ”emotions are not simply located in the individual, but move between bodies” (ibid. 10). Følelser eller affekt er således noget, som bevæger sig og spredes mellem mennesker. Hun observerer, at når affekten smitter, så skaber den *intense rum*; hun skriver ”Shared feelings are at stake, and seem to surround us, like a thickness in the air or an atmosphere” (ibid.). Hvor affekten smitter, kan således opstå en oplevelse eller en atmosfære af en fælles følelse. De forskellige individer, som deler denne følelse, har dog ikke nødvendigvis det samme forhold til følelsen, hvorfor den kan opleves forskelligt af de enkelte individer, som føler (ibid.).

Vi anvender både Massumi og Ahmeds tilgange til affekt uden at tage stilling til, hvilken en af dem der er rigtig eller forkert. I stedet fokuserer vi på, hvad empirien udtrykker og præciserer det med teorierne.

Affektive oplevelser

Ud fra Massumis pointe kan Reindeer Safari anses som en begivenhed, hvor affekt opstår, da en form for omorientering af kroppen optræder. Denne omorientering refererer til hele arrangementet, da kroppen gennemgår forskellige stadier hele dagen. Disse omorienteringer henviser til de omtalte mikro-choks som gør, at deltagerne bliver fanget eller skifter fokus. I det følgende afsnit vil vi komme med eksempler på, hvilke affektive indvirkninger deltagerne oplevede.

Vandringen

Gennem vores interviews har vi fået mange forskellige affektive reaktioner på, hvordan deltagerne oplevede vandringen, hvilket tydeliggør både Massumi og

Ahmeds pointe om, at affekt ikke kan forudsiges, og at affektive strategier ikke påvirker ensartet (Massumi 2009:6, Ahmed 2004: 10). For Susanne gik tingene op i en højere enhed:

”Jeg skulle gå og jeg skulle indtage noget føde, det var ligesom det, at holde den der energistrøm kørende, og så kiggede jeg sådan rundt, og så tænkte jeg – jamen, det er jo det, altså det hele, det er jo hele verden der gør det, altså vi omsætter energi [...] og jeg sidder her midt i det hele. [...] Det synes jeg faktisk var det fedeste ved hele turen overhovedet, ligesom den enhed, som jeg bare sprang ind i.. puff.. enheden med hele verden på en eller anden måde” (Susanne: 00.13.20).

Denne oplevelse opstod ved de to første græsninger i Mols Bjerge, hvor hun følte at alt omsætter energi og det inkluderede også hende selv. Hun udtrykte, hvilken skøn følelse det var, og for hende var hun i dette øjeblik kommet i et rensdyr mode (Susanne: 00.17.25).

Susanne forbandt enheden med hele verden, med en kropslig ro, som mindede hende om meditation (Susanne: 00.18.04). Meditations-perspektivet er hun ikke den eneste der havde. Alle informanterne omtalte vandringerne som en form for meditation, f.eks Luna beskrev oplevelsen med 3 ord, hvor meditativt var det første, som hun helt sikkert mente, turen indebar, og hun uddybede:

”Det var (meditativt på red.) den måde, man eller jeg størstedelen af tiden [...] kunne gå uden at analysere på noget eller tænke på hængepartier, ting jeg skal have lavet” (Luna: 00.12.17).

Yderligere beskrev hun det meditative, som en form for ro, uden larm, hvor hun bare trak vejret og var i nuet. På samme måde udtrykte Lucas, at meditation er følelsen af at være i nuet, og at tankerne går og kommer uden at forstyrre (Lucas: 00.16.02). Han supplerede det med, at det var en lang meditationsproces. Ved ’normal’ meditation kan man efterfølgende mærke det nogle timer efter, men ved safarien kunne han mærke det længere tid:

”Normalt starter man måske 10 min og det bagefter i den første kommende tid man kan mærke man har været til meditation. Til rensdyr safari, kunne det måske være dage efter og så tænker man wauw” (Lucas: 00.16.22).

Udover de følelser der blev forbundet med ro og behag, var der også følelser, som udtrykte frustration og irritation. Susanne gav f.eks. udtryk for frustration overfor en kvinde, som hun følte brød reglerne, da kvinden brugte en menneskelig attitude. ”Arhh, det er ikke det vi skal – hold nu op!” (Susanne: 00.31.45). Ligeledes kan Lottes irritation, som allerede omtalt, over at nogle af deltagerne ikke var bevidste om bjældens placering, ses som en affektiv reaktion. Disse eksempler udtrykker en følelse af irritation mod andre deltagere, da både Susanne og Lotte følte, at de andre ikke overholdte reglerne, som var givet af arrangørerne.

Endvidere udtrykte Luna frustration over en situation, hvor hun førte an.

”Så går vi videre, da tager jeg førerrollen på et tidspunkt og begynder at gå op af en skrænt igen, og (red.) bliver meget frustreret, fordi at folk pludselig stopper op og ikke følger mig (griner)” (Luna: 00.06.49).

Hun var frustreret over afvisning fra de andre i flokken, men fandt dernæst ud af, at hun var uopmærksom og ikke kunne høre bjælden, hvilket forklarede at de andre ikke fulgte med. Yderligere skete der, som nævnt, på vandringen i Vestereng, et tydeligt sammenstød, som medførte et ubehag for nogle af deltagerne, ved at nærme sig vejen.

Luna sagde:

”[...] vi bevægede os ind mod byen. Det synes jeg var så ubehageligt. Jeg blev meget overrasket over at der nogle bagefter, der sagde at det egentligt var meget rart, at det bar lidt sjovt.” Pi: ”Hvordan kunne du mærke det var ubehageligt?”. ”Larmen, trafikken, asfalt, beton. Jeg kunne se ”nej nej nej, no no no – nu går vi ind mod civilisationen” (Luna: 00.08.18).

Denne reaktion var lignede ved både Lotte og Lucas, som også var med på denne vandring eks. ”bilerne var forstyrrende, det var ubehageligt at gå i byen” (Lucas: 00.37.58).

Situationen, ved vejen, illustrer at deltagerne følte, de havde den samme følelse, dog tilknyttede hver af informanterne følelsen forskellige ord. Dette tydeliggør Ahmeds pointe om, at individer ikke behøver at have den samme relation til en delt følelse. Luna følte ikke at hun var i sit element og kunne allerede mærke ubehaget, før de nåede vejen. Ubahaget havde de tilfælles, men hvordan ubehaget føltes i kroppen,

behøvede ikke nødvendigvis at være den samme følelse. Ligeledes udtrykker dette eksempel også, at selvom både Luna og Lucas havde følelsen af ubehag, så var der andre i flokken ”som synes det var sjovt (Lucas: 38)”, hvilket det overstående citat også udtrykker. Dette synliggør en miskommunikation i det affektive. Lucas og Luna var overrasket og uenige i at nogle skulle have følt det var rart og sjovt. Dette vidner om, at man ikke kunne forvente at andre deltagere følte det samme som en selv i denne situation, men at de faktisk følte noget helt andet.

Efter vandringen

Selvom der forekom miskommunikerede følelser, var der også mange ligheder i oplevelsen, hvor deltagerne kunne genkende de beskrevne følelser. Lucas udtrykte:

”[...]da jeg hørte det de andre sagde, var det som regel ting jeg også havde oplevet, så jeg var meget enig om nogle ting, om hvordan det var og havde været”(Lucas: 00.37.16).

Hele refleksionsfasen, efter vandringen, vidner om Ahmeds begreb om intense rum, hvor affekt smitter, hvorfor der opstår en følelse af en fælles følelse. Lucas citat udtrykker, at han følte en generel enighed, om hvad de havde oplevet. Dermed skabtes en ide om en fælles affektiv reaktion, men ud fra Ahmeds perspektiv er affekt noget der klistrer til objekter, som derved cirkulerer og medvirker til, at affekt smitter mellem mennesker. Objektet var i refleksionsfasen ’Reindeer Safari’, hvortil affekt klistrede sig gennem udtrykte følelser, som dermed smittede af på de andre deltagere. Følelserne cirkulerede derved mellem objektet og deltagerne, hvilket yderligere tydeliggør Ahmeds pointe om, at følelser ikke er *i* subjektet eller *i* objektet, men i cirkulationen (Ahmed 2004: 8).

Gennem alle vores interviews ses en tydelig opdeling mellem følelser under turen og følelser efter turen. Under turen mærkede deltagerne ubehag, behag, frustration, irritation, at det var hårdt og dejligt. Dette var affektive meget svingende reaktioner, som deltagerne gennemgik *under* turen. Her var objektet, som affekt knyttede sig til, mere konkrete situationer, såsom vejen, irritation over kvinde med de menneskelige udtryk og frustrationen over ikke at blive fulgt. Følelserne *efter* vandringen klistrede sig til den generelle oplevelse af det overordnede objekt ’Reindeer Safari’, hvor folk under aftensmaden og til refleksionen, reflekterede over oplevelsen som en helhed, her

blev ord som f.eks. unik, meditativt, et godt minde, hårdt og enhed brugt. Dog var de mindre konkrete situationer ikke glemt, de blev samlet i et helhedsbillede af turen, gennem tilknytning til det overordnede objekt.

Endvidere foregik der efterfølgende flere refleksive tanker. Lucas udtrykte:

”Man har svært at formulere sig selv i begyndelsen, man ville gerne sige nogle ting (til evalueringen red.), men tænker meget. [...] Det var faktisk først da jeg gik, for så gik jeg helt til Trøjborg og skulle møde nogen [...]. Der tænkte jeg meget på selve forløbet, også var det først da jeg kom til Trøjborg at jeg var WAUW, endnu mere begejstrede for det jeg havde oplevet” (Lucas: 00.13.29).

Ligeledes kunne han bedre beskrive oplevelsen efter gåturen til Trøjborg (ibid. 00.14.00). Dette beretter om Massumis tilgang til affekt, hvor det affektive først rammer kroppen, og efterfølgende bearbejdes mentalt. I dette tilfælde skulle en gåtur til for at kategorisere, præcisere og italesætte det, han lige havde oplevet.

Afrunding

Fælles for alle deltagerne var at vandringerne vækkede affekt hos dem, og skabte derfor affektive miljøer som ekstra betydnings potentiale. Affekten cirkulerede både under safarierne, men også efter deres afslutning. Dog forholdte deltagere sig på forskellig vis til denne affekt, hvilket tydeliggør, at affekt ikke kan forudsiges, men altid vil være afhængig af de forskellige kroppe, som oplever og erfarer den.

Turisme som perspektiv og innovativt potential

Indtil videre har vi i denne opgave behandlet Reindeer Safari på to niveauer. Vi har set på, hvordan konceptet er indkodet, dvs. tænkt, designet og skabt, af arrangørerne. Dernæst har vi undersøgt, hvordan safarikonceptet opleves af deltagere på et afkodningsniveau. I dette afsnit vil vi perspektivere de pointer, vi har fundet frem til i løbet af opgaven til det oplevelsespotentiale, som turisme kan frembringe. Slutteligt ser vi på, hvordan eventgørelsen i konceptet indeholder et innovativt potentiale.

Turisme som perspektiv

Urrys har som nævnt en tilgang til turisme som et særligt sanseligt perspektiv eller blik på verden, der adskiller sig fra hverdagserfaringer. Urrys beskrevne turistblik kan ses som overensstemmende med det blik, der blev skabt hos deltagerene på rensdyrsafarierne. Dette fordi, deltagerne oplevede vandringen i kontrast til deres hverdagslige gøremål, interaktioner, sansninger og kropslige orienteringer.

Vandringernes oplevelsespotentiale kan ligeledes ses som sammenfaldende med nogle elementer af, hvad Ning Wang betegner som *eksistentielt autentiske* turismeoplevelser. Han fremfører:

”[...] people feel they themselves are much more authentic and more freely self-expressed than in everyday life, not because they find the toured objects are authentic but simply because they are engaging in nonordinary activities, free from the constraints of the daily” (Wang 1999: 351-52).

Ud fra dette perspektiv kan turismeoplevelser ses som frigørende, fra daglige aktiviteter, og kan give turisterne en følelse af at være mere autentisk sig selv. Den autentiske følelse kan både opstå i individet *selv*, men også omkring de særlige *fællesskaber*, som turisme, i kraft af at flytte mennesker ud af deres vante kontekster, muliggør (ibid. 364-365).

På Safarierne oplevede deltagerne en frihed fra det mentale og kropslige hverdagsperspektiv. Dette kan ses eksemplificeret i Lunas beskrivelse af vandringen som frigørende, og at hun ”trådte ind i en anden måde at være i kroppen på, som med dæmpet puls både fysisk og mentalt” (Luna: 00.13.20). Hun følte således en personlig frigørende omorientering af måden hun var til stede på.

Safarierne gav ligeledes mulighed for at fællesskaber, baseret på rytme og bevægelse, trådte i kraft. Disse fællesskaber var således fokuseret på kroppe og ikke daglige statusser, som jobs eller uddannelse – de var frigjort fra mange af de hverdagslige erfaringer. Videre blev fællesskaberne skabt omkring følelsen af at have oplevet noget sammen og affektivt at have delt disse oplevelser. Personlige følelser og de skabte fællesskaber var således i sig selv med til at konstituere oplevelserne af safarien for deltagerne.

Selvom Safarikonceptet ikke er tænkt som en form for turisme, udgør det en omorientering af krop og sanser, steder, fællesskaber og personlige oplevelser, som minder om det Urry og Wang ser, der sker i turisme.

Det innovative potentiale i eventgørelsen

Reindeer Safari forsøger som koncept at eventgøre menneskers forhold til omgivelser, andre mennesker og sig selv. Other Spaces vil give deltagerne nye perspektiver på disse forhold med rensdyret som medie. Konceptet forsøger med andre ord at få noget til at ske og ændre sig ud fra en planlagt ramme - et design. Eventgørelsen tager dog karakter af at være et event, i derridask forstand, omend i mikro-skala. Dette fordi deltagerne ikke helt vidste, hvad de gik ind til, inden oplevelse, men gennem eventet oplevede en omorientering af deres erfaringsverden, som de tog med sig videre efter vandringerne. Eks. kan Susannes realisation, omkring det at være del af en større enhed, ses som en nyorientering af hendes blik på sig selv og sine omgivelser. Hun havde ellers ikke tidligere tænkt over, at der skulle være en sådan enhed og fik, på denne måde, en indsigt, som var unik for denne oplevelse. Vandringerne skabte med andre ord en uventet og transformerende oplevelse for hende. Rensdyr Safari forsøger således ikke blot at *skabe* en forskel for deltagerne, men *gør* en forskel for dem.

Ud fra dette mener vi, at konceptet Reindeer Safari er innovativt, da mennesker gennem dette kan få nye perspektiver, på deres vante miljøer uden at flytte sig fra dem. Det bekræfter ikke deltagerne i deres måder at være i verden på men giver dem et alternativt perspektiv, som innoverer disse måder.

Konklusion

Vi har i denne opgave beskæftiget os med, hvordan Rensdyr Safari-vandringerne blev oplevet af deltagerne. På et indkodningsniveau forsøger Others Spaces gennem deres design at skabe omorienteringer i deltagerens forhold til omgivelser, medmennesker og sig selv. Dette gør de designmæssigt gennem flere modaliteter: eks. et simpelt regelsæt, verbale instruktioner i rensdyrs levevis samt en rensdyrbjælde og noget mad som sætter særlige stemninger og et tempo for vandringerne. Dog spillede stederne,

hvorpå vandringerne foregik, også ind i måden deltagerne oplevede vandringerne på. Stederne var dermed i selv med til at forme og stemningssætte safarierne. Ligeledes var sammenspillet mellem deltagernes egne rytmer, omgivelsernes- og designets bevægelser med til skabe, hvordan den enkelte oplevede på vandringerne. Rytmesammenspil skabte fællesskaber og sammenstød mellem de enkelte deltagere. Endvidere blev affekt vækket hos deltagerne - både under og efter vandringen. Under vandringerne opstod cirkulationen af affekt tilknyttet konkrete objekter/situationer, eks. ubehag ved vejen og irritation over andre deltagere. Efter vandringerne cirkulerede affekt omkring det overordnede objekt – Reindeer Safari, hvortil affekt klistrede sig gennem udtrykte følelser og smittede af på de andre deltagere. Dermed opstod et affektivt miljø, som ekstra betydningspotentiale, da deltagerne fik følelsen af, at de følte det samme, selvom de egentlig nok havde følt vandringerne forskelligt. Med andre ord kan det siges, at Other Spaces lykkedes med at omorientere deltagerne på vandringerne. Omorienteringernes indhold, dvs. hvordan den enkelte deltager faktisk oplevede det nye perspektiv, lå dog ikke i Other Spaces magt, idet rytmiske sammenspil og affektive påvirkninger gjorde disse oplevelser uforudsigelige. Det kan dog heller ikke ses som Other Spaces mål at ensrette selve oplevelserne, idet de netop dyrker live-elementet, tilblivelsen og det dynamiske i deres koncepter. Vi har perspektiveret de oplevelser, som Reindeer Safari skabte hos deltagerne til det oplevelsespotential, som turisme kan sige at have. Vi har påvist, at safarierne ligesom turisme skaber et blik eller oplevelsesmodus, som adskiller sig fra hverdagslige erfaringer og som virker frigørende i forhold til daglige begrænsninger. Blikket omorienterer både den enkeltes oplevelser, men skaber også et fællesskab omkring den fæltes fælles oplevelse. Oplevelsesmæssigt kan safarierne således ses som en alternativ form for turisme som ikke er betinget af en længere rejse, men som skaber et innoverende blik på det lokale og hjemmevante.

Litteraturliste

Bilagsoversigt

Bilag 1: Regelsæt

Bilag 2: interviewguide

Bilag 3: folder, *Reindeer Safari*

Bilag 4: folder, *Other Spaces*

Bilag 5: feltnoter

Litteratur

Ahmed, S. 2004 'Introduction: Feel Your Way' i *The Cultural Politics of Emotion*.
Edinburg: Edinburg University Press Ltd.

Beck, U. 1986 'Rigdomsfordelingens og Risikofordelingens Logik' i *Risikosamfundet*,
København: Hans Reitzels Forlag

Boswijk, A. et al 2008 'Introduction' i *The Experience Economy: A New Perspective*.
Benelux: Pearson Education

Bærenholdt, J.-O. et al. 2004 'Castles in the Sand' i *Performing Tourist Places*.
Aldeshot: Ashgate

During, S. 1999 'Stuart Hall: Encoding, Decoding: Editors Introduction' i *Cultural Studies Reader*. Florence: Sage

Elden, S. 2004 'Rhythmanalysis: An Introduction' i Lefebvre, H. *Rhythmanalysis: space, time and everyday life*. London: Continuum

Franck, K. A. & Stevens, Q. 2007 'Tying Down Loose Space' i *Loose Space: Possibility and Diversity in Urban Life*. Oxon: Routledge

Knudsen, B. T. & Christensen, D. R. 2010 'The day that dreams came true. Reflections on event and eventmaking in the case of the inauguration of Barack H. Obama'. Forthcoming

Kress, G & Van Leeuwen, T. 2001 'Introduction' i *Multimodal Discourse: The modes and media of contemporary communication*. London: Arnold

Lefebvre, H. 2004 'Introduction to Rhythmanalysis' og 'The Critique of the Thing' i *Rhythmanalysis: space, time and everyday life*. London: Continuum

Lefebvre, H. & Régulier, C. 1999 'The Rhythmanalytical Project' i *Rethinking MARXISM*. Vol. 11, no. 1, pp. 5-13

Longhurst, B. et al. 2008 'Audiences and reception' i kapitlet 'Mass communication and representation' i *Introducing Cultural Studies*. Pearson Longman

Mechlenborg, M (udgivelsesdato ukendt) 'At bygge er at bo' på *Stedsans.dk*: <http://stedsans.dk/at-bygge-er-at-bo/> (senest set online d. 10.6.2013)

Massumi, B. 2009 'Of Microperception and Micropolitics: An interview with Brian Massumi, 15 August 2008' Interviewer: Joel McKim i *Inflexion: A Journal for Research-Creation*. No. 3, Oktober 2009, pp. 1-20

Pine, B. & Gillmore, J. 1999 'Welcome to the Experience Economy' i *The Experience Economy*. Boston: Harvard Business School Press

Pyhtinen, O. 2007 'Event dynamics: the eventalization of society in the sociology of Georg Simmel' i *Distinktion: Scandinavian Journal of Social Theory*. No. 15, Oktober, pp. 111-127

Ringgaard, D. 2010 'Byens Fortælling. Byens Puls' i *Stedsans*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag

Urry, J 2002 'The Tourist Gaze: Why Tourism is Important' i *The Tourist Gaze*. London: Sage

Wang, N. 1999 'Rethinking Authenticity in Tourism Experience' i *Annals of Tourism Research*. Vol.26 no. 2, pp.349-370

Bilag 1

WANDERING INSTRUCTIONS FOR REINDEER SAFARI

GENERAL INSTRUCTIONS

- Remain silent. Also avoid human gestures. Warning signals are: oo / aa!
- Do not let humans get too close (max 2 m). Otherwise do not be afraid of humans.
- Obey instructions given to you by "reindeer dogs". Reindeer dogs supervise wanderers giving help when needed. They will start and end the Safari and direct herd at need. You recognize reindeer dog from yellow waistcoat.
- In a problem situation consult with herding dogs.

WANDERING & GRAZING

- The reindeer either wander or graze.
- When wandering the herd moves in a group or in a line.
- Move with the herd, when and because the others are moving.
- Urban environment is familiar to these reindeer. It is not avoided.
- Roads are crossable, but do not walk along the road. Roadsides are allowed.
- Big roads are crossed only with supervision of the herding dogs.
- There are areas that we are not allowed to go.
- Wait for others. When moving, you should all the time hear the sound of the reindeer bell.

- While grazing the herd spreads but keeps together.
- During grazing reindeer rest and eat.
- Resting takes place in the middle of the group. Those in the periphery of the group keep watch.
- All needs of intimate nature should be performed at the grazing time. Ask for the herding dog's help if needed.
- Do not hurry.

GEAR

- Backpack or some other bag that does not bind your hands. In the backpack:
 - ▲ Water (about 1 l)
 - ▲ Toilet paper + plastic bag (you get it from us)
 - ▲ Pack of "reindeer food" (you get it from us)
- Backpack can be carried in front of you when wandering as a sign of being a reindeer

IN ADDITION

- Everyone is responsible for him/herself. Reindeer dogs look after every participant.
- Being a reindeer does not take you out of control.
- Do not use your mobile phone during the wandering (keep it silent or off).
- Do not look at your watch. Reindeer dogs will take care of the time.
- No smoking, please.
- Reindeer safari number +358505278422, in case of need.

OTHER SPACES WISHES YOU AN ENJOYABLE SAFARI!

BRIEF INFORMATION ABOUT REINDEER

The reindeer (*Rangifer tarandus*) is a deer from the Arctic and Subarctic. Its fur is very warm and the colour of the fur varies considerably. In this present spring time only females have antlers. Males drop their antlers in winter but females keep them on until spring time. That helps them making their offspring safe. The size of the antlers play a significant role in establishing the hierarchy in the group. Male reindeer weights 90-180 kg and females a little less.

Reindeer has long legs, its very agile and if needed really fast. It doesn't avoid high climbs, can jump easily over obstacles, and goes trough tiniest holes. Reindeer hooves adapt to the season: in the summer, when the tundra is soft and wet, the footpads become sponge-like and provide extra traction. In the winter, the pads shrink and tighten, exposing the rim of the hoof, which cuts into the ice and crusted snow to keep it from slipping. This also enables them to dig down (an activity known as "cratering") through the snow to their favourite food. When reindeers move their hooves make quiet clicking sound. Otherwise reindeers are silent and often unnoticed even at close range. Only in case of emergency they make a grunting noise.

Reindeer observes it's surroundings mainly by accurate senses of hearing and smelling. Its eyes are located on sides of the head, so it cant see precisely forward. In stead it can see almost everywhere in its surroundings with field of vision close to 360 degrees.

Nowadays reindeers are half wild. They are prey to predators, so that makes them alert. They keep an sense of surroundings all the time. They aren't scared that easily, though they can be jumpy countering something odd to them. Different individuals has of course different traits, but they all have desire to be in a group, and wander in larger groups. You might imagine that they have a inner need to migrate, to hike.

Reindeers mainly eat lichens in winter, especially reindeer moss, but in the summer there is around 200 different plants that they can eat. Basically they eat everything that is green. Reindeer are ruminants, having a four-chambered stomach. Ruminants gather and swallow the food almost instantly. And when they rest they bring food back to mouth (ruminates) and chew them in peace.

All the reindeers in a herd (Tokka) are relatives, and they don't avoid being close by. In herd it's safe. Tokka has mainly two ways to be – wandering and grazing.

When they wander they tend to find the easiest route. When they move in peace, they have a great order of movement. They often wander forming long lines, silent and unnoticed, leaving narrow trails behind into the wild.

When they graze they can spread wide, but can always come back quickly to the herd. Grazing is for eating, ruminating and resting. Those reindeers that are in the sides of a herd keep guard, so the others in the middle can feel safe to eat and rest.

Natural predators of reindeer are: wolverine, wolf, bear, lynx and eagle. Being fast is the best way to defend. When there is a threatening situation it is solved by running away, but still keeping the herd together. If reindeers can't escape they start to run in a tight circle, every now and then changing the direction. This is a frightening and impressive phalanx formation, where there is hard for the predator to catch a prey.

Bilag 2

Interview guide:

Formelle oplysninger:

- Navn, alder, studie, kendskabet (Personer og området)...

Gennemgang af dagens forløb:

- "Kan du beskrive dagen, fra du ankommer til du tager hjem?"
- "Kan du beskrive vejret i løbet af dagen?"
- "Hvad var dine forventninger til dagen?"

Oplevelse:

- "Sæt 3 ord på vandringen? Som bedst beskriver din oplevelse bedst?"
- "Forklar ordene.."

Sanse + Krop:

- "Hvordan ændrede dine sanser under vandringen?"
- "Hvordan var det ikke at tale og lave gestik? (Hvad gjorde du i stedet for?)"
- ("Var noget udfordrende eller særligt befriende?")
- "Denne (kropslige) oplevelse, mindede den dig om noget (andet)?"

Fællesskab:

- "Hvordan var du en del af flokken?"
- Tryghed, ensomhed..
- "Hvordan oplevede du dynamikken i flokken?"
- "Hvordan var fælleskabet før og efter vandringen?"

Arrangørens rolle:

- "Hvordan opfattede du rensdyrhundredens rolle?"
- "Hvad brugte du din viden om rensdyr til under vandringen?"
- (Påvirkning af arrangørens fremstilling af turen?)
- (Hvordan følte du dig som rensdyr?)

Efterrefleksion:

- "Hvad var anderledes fra andre gåture?"
- "Hvilken følelse havde du efter vandringen?"
- "Hvad har du taget med dig fra oplevelsen?"
- "Andet?"

Bilag 3

live arts collective
OTHER SPACES
PRESENTS
REINDEER SAFARI
a participatory performance

Reindeer Safari is a collective wayfaring performance for 20-60 participants in three phases:

- I Reindeer Introduction
an instruction of two hours about reindeer
- II Reindeer Safari
wayfaring of several hours in semi-urban landscape
- III Reindeer Round-Up
an installation and discussion about experiences

The performance takes place in a semi-urban landscape where authentic reindeer might also visit. The participants of Reindeer Safari form a herd, which moves according to the natural rules that correspond to the group behavior of reindeer. The herd chooses its path collectively. One of the rules is that the participants are not allowed to chat – reindeer are very quiet animals.

The goal of Reindeer Safari is to restore the urban landscape to a state of nature by observing it from the point of view of a semi-domestic, semi-wild herd animal – a reindeer. The transition from human experience into reindeer experience is acquired step-by-step.

The members of the organizing group survey the wayfaring, and take care of the needs of the participants.

OTHER SPACES was awarded by the Association of Environmental Art of Finland, who chose "The Reindeer Safari" as Environmental Artwork of the year 2011.

OTHER SPACES (Toisissa tiloissa) is a Helsinki based live arts collective. The aim of the collective is to create collective physical exercises through which people can visit "other spaces", i.e. enter in contact with the modes of being and experience other than human.

CONTACT INFORMATION

www.toisissatiloiissa.net

Convener Esa Kirkkopelto

esa.kirkkopelto@teak.fi

+358 40 079 25 94

Producer Lauri Kontula

laurikontula@hotmail.com

+358 50 527 84 22

You can also find us on Facebook
by the name Toisissa tiloissa

Bilag 4

live arts collective
OTHER SPACES

OTHER SPACES (in Finnish *Toisissa tiloissa*) is a Helsinki based live arts collective. Founded in 2004, the group consists of artists from various art fields.

THE WORKING PRINCIPLES OF THE COLLECTIVE ARE

- I continuous training
- II exercise as a mode of performance
- III metamorphosis as a common theme of exercises

WAYS OF WORKING
OTHER SPACES invents and develops collective physical exercises through which people can visit "other spaces", i.e. enter in contact with the modes of being and experience other than human.

The group performs its exercises regularly in practical demonstrations and organizes public workshops for the youth and adults. Following the same principles, the group also has created also thematic, experimental performances, such as *Anitra* (2006), *Ovradok Variations* (2007), *Gofem Variations* (2011) and *Raindear Safari* (2012).

EXERCISES

OTHER SPACES has invented around one hundred exercises through which we can change momentarily our mode of being. Shortest exercises last for a couple of minutes while longer ones take several hours. The exercises are based on bodily techniques and a set of rules so simple that anybody can do them!

WHY AND HOW WE WORK

OTHER SPACES implements the dream of an equal, justified form of performance. Through its activities the collective wants to reduce planetary fear and to grant hope to survive. A secret that cannot be deprived is shared with the audience.

During the eight years of the collective's existence the themes of the works have become more political and ecological. The role of the audience has developed and the performances are increasingly participatory.

PEOPLE AND FRIENDS

The members of the collective come from various fields of arts, including actors, choreographers, film directors, painters, sculptors, theatre directors, writers, dreamers and many other. The convenor of the collective is Esa Kirkkopelto, a philosopher and an artistic researcher.

OTHER SPACES is a founding member of PERFORMANCE CENTER (in Finnish *Esiystaitteen Keskus*). The Center is a meeting and working place for live arts and performance professionals, as well as their umbrella organization in Finland. www.esiystaitte.fi

CONTACT INFORMATION

www.toisissatiloissa.net

Convenor Esa Kirkkopelto:

esa.kirkkopelto@teak.fi

+358 40 079 25 94

Producer Lauri Kontula:

laurikontula@hotmail.com

+358 50 527 84 22

You can also find us on Facebook
by the name *Toisissa tiloissa*

Bilag 5

Feltnoter/jottings fra evalueringerne af de to safarier

K: kvinde, Uk: ung kvinde, Æk: ældre kvinde

M: mand, Um: ung mand

Første safari – Mols:

Afgørende om man er kendt i området – frustrerende for de stedkendte.

For andre easier/a privilege not knowing where we were moving.

Da vi vender tilbage – transformation: individ → gruppe

Not an individual experience – no decisions, no responsibilities – but still freedom and the feeling of being on my own.

Det har betydning om man er et par.

Barndom, leg, transformativ leg.

K: following the sound of the steps i liked.

M: hills i liked, and hills i didn't like – why make the trip more difficult?

K: Sensing the others in the body.

K: Frustrating not getting followers.

M: Irritated when others made human gestures or just seemed human

K: Felt unsafe when not in the herd, and not hearing the bell.

K: Stupid bell – disciplining, not wild, but safe to be in group.

K: I don't like crowds but comforting, calming; moving with people who looked like me. But felt different from the dogs.

K: nice balance between structure and non-structure: nice with the dogs and the bell.

K felt protected by the herd.

K: the dogs as powerful and deciding. Misunderstanding the dogs' roles.

K: very long duration – knew the area in advance.

Anden safari – Vestereng

Uk: never worried wher to go. Blended in with the herd. Didn't think about making decisions.

Uk: conscious about the bell.

Æk: frustrating hills.

Uk: Important to get frustrated.

Um: sensitive leaders in the group – listened to the others, but not the weather.

M: felt the distinction between human and reindeer thought

Uk: wanted to experience danger. Became one body as a herd.

Uk: Affect – afraid of role players.

Æk: tried sensing more – closed eyes.

Uk: urban places uncomfortable.

Uk: wasn't afraid of the urban because part of the herd, but the concept as more present in the forest.

Um: performing more in urban areas.

Uk: more pretending in forest.

K: had no willpower although I was trying to lead.

Uk: frustrating to go back to human. The silence wasn't awkward when walking. Long trip, the time went slow.

Um: the transformation started when seeing the house again.

Um: in times of low energy, went into the center of the herd.

Um: felt the energy of the group – lower energy after a grazing.

Uk: the dogs digital monitoring of the the group made them into guides.

Æk: The half-circle formation of the dogs made it feel like a 'klapjagt'.

Uk: feel that I now the others now.

Uk: time as frustrating.